

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 4ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1998

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΑΓΑΠΗΤΟΥ Γ. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

‘Ο ’Ακαδημαϊκός κ. ’Ιωάννης Πεσμαζόγλου κατά τὴν παρουσίαση τῆς ἀναδημοσιεύσεως τῶν *Oἰκονομικῶν Ἀναλύσεων καὶ Προτάσεων*, τοῦ ’Ακαδημαϊκοῦ κ. Ξενοφῶντος Ζολώτα λέγει τὰ ἔξῆς:

‘Η ’Ακαδημία ’Αθηνῶν τιμᾶ ἀπόψε τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο τοῦ ’Ακαδημαϊκοῦ Ξενοφῶντος Ζολώτα καὶ ἐπισημαίνει τὴ σημασία καὶ τὶς προεκτάσεις του στὴν Ἑλλάδα καὶ διεθνῶς. Η παρουσίαση αὐτὴ πραγματοποιεῖται μετὰ τὴν πρόσφατη ἀναδημοσίευση ἀπὸ τὴν Τράπεζα τῆς Ἐλλάδος, κειμένων τοῦ ’Ακαδημαϊκοῦ - Καθηγητοῦ κ. Ζολώτα σὲ τρεῖς τόμους συνολικὰ 1721 σελίδων. Στοὺς δύο τόμους στὰ ἑλληνικά, περιλαμβάνονται μελέτες 1778 σελίδων, κυρίως πάνω σὲ θέματα τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ τὶς κατευθύνσεις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Σὲ τρίτο τόμο ἄνω τῶν 500 σελίδων, ἡ Τράπεζα τῆς Ἐλλάδος ἀναδημοσιεύει ὑπομνήματα ἢ ὅμιλες τοῦ ’Ακαδημαϊκοῦ κ. Ζολώτα στὰ ἀγγλικὰ — κυρίως ἀναλύσεις καὶ προτάσεις ἐπὶ νομισματικῶν καὶ διεθνῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, ἢ ἀντιμετώπιση τῶν ὁποίων στὶς δεκαετίες ποὺ ἀκολούθησαν τὴ λήξη τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, ἀποτέλεσε καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀντικείμενο ἐπεξεργασίας καὶ συνεννοήσεων μεταξὺ κυβερνήσεων ἢ στὸ πλαίσιο διεθνῶν ὀργανισμῶν.

‘Η παρουσίαση αὐτὴ προσφέρει τὴν εὐκαιρία νὰ καταστεῖ βαθύτερα συνειδητὴ ἢ ἐπιστημονικὴ καὶ ἔθνικὴ συμβολὴ τοῦ Καθηγητῆ Ζολώτα σὲ προβλήματα ποὺ ὑπῆρξαν καὶ παραμένουν διεθνῶς κρίσιμα. Στὴν Ἑλλάδα συναφῇ θέματα ἀντιμετώπιστηκαν μεταπολεμικά, κατὰ κανόνα ὕστερ’ ἀπὸ συνεννοήσεις μὲ τὸν Καθηγητὴ κ. Ζολώτα, μὲ ἀντίστοιχες λύσεις καὶ γόνιμα ἀποτελέσματα. Τὰ κείμενα ποὺ δημοσιεύονται συνιστοῦν τμῆμα τοῦ συνολικοῦ ἔργου τοῦ ’Ακαδημαϊκοῦ καὶ ἀναφέρονται στὴν εὐρύτερη συμβολὴ του ὡς Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἐλλάδος καὶ ἐκπροσώπου τῆς χώρας σὲ θεσμοὺς καὶ χειρισμούς διεθνοῦς νομισματικῆς καὶ οἰκονομικῆς συνεργασίας, καθὼς καὶ σὲ ἑλληνικὲς κυβερνητικὲς ἀποφάσεις. Πρέπει ἐδῶ νὰ

έπισημανθεῖ ὅτι τὸ ἐπιστημονικὸ - ἐπιτελικὸ ἔργο καὶ ἡ συνέπεια τοῦ τιμωμένου Ἀκαδημαϊκοῦ, ἵδιαίτερα στὶς μεταπολεμικὲς ἀναλύσεις καὶ πρωτοβουλίες του, πέραν ἀπὸ τὶς γενικώτερες ἐπιστημονικὲς θέσεις καὶ ἐπεξεργασίες ποὺ περιλαμβάνουν, ἀποτελοῦν καὶ ἀσφαλῆ δείγματα καὶ ἐρείσματα σύγχρονου οἰκονομικοῦ - πολιτικοῦ στοχασμοῦ, ποὺ ἀνταποκρίνεται στὶς πνευματικές ἀναζητήσεις καὶ ἀνενεωτικὲς προτάσεις καὶ πρωτοβουλίες τῆς ἐποχῆς μας.

Ἐπὶ εἴκοσι χρόνια συνολικά, ἀπὸ τὰ δύο διάδεκα μεταξὺ 1955 καὶ 1967 χωρὶς διακοπή, διετέλεσε ὁ Καθηγητὴς Ξενοφῶν Ζολώτας Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Στὸ διάστημα αὐτὸν ἔγιναν σημαντικὲς ἀλλαγὲς στὶς κατευθύνσεις λειτουργίας καὶ πολιτικῆς τοῦ Ἰδρύματος. Θεμελιώθηκε συνεγκής καὶ συστηματικὴ συνεργασία μὲ τὴν ἑκάστοτε κυβέρνηση καὶ τὰ ἀρμόδια Υπουργεῖα, γιὰ τὴν ἐνημέρωση καὶ ὑποβολὴ προβλέψεων καὶ προτάσεων πάνω σὲ θέματα νομισματικῆς ἰσορροπίας, οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης καὶ κοινωνικῆς προόδου. Οἱ κατευθύνσεις καὶ μέθοδοι αὗτες ἐνίσχυσαν ἀποφασιστικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ τὸν ἐπιτελικὸν καὶ συνολικὸν θματικὸν χαρακτήρα τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, μὲ περιορισμὸν περιττῶν παρεμβάσεων ἢ καὶ ἐξειδικευμένων ἐλέγχων στὶς ἐν γένει συναλλαγὲς καὶ τὶς σχέσεις μεταξὺ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐμπορικῶν τραπεζῶν. Ἡ διεύθετη σημαντικὴ ὑπῆρξε κατὰ τὴν διεκατεστία 1955 ἕως 1967, ἡ συστηματικὴ παρακολούθηση τῶν συνολικῶν μεγεθῶν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, σὲ συνδυασμὸν μὲ τὴν διεθνῆ οἰκονομικὴ θέση καὶ πορεία τῆς χώρας. Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ζολώτας ὑποστήριξε σταθερὰ τὴν διεθνῆ νομιματικὴν συνεργασία γιὰ τὴν περιφρούρηση τῆς σταθερότητας τῶν συναλλαγματικῶν ἴσοτιμιῶν στὸ πλαίσιο τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου, στὴν ὑπεύθυνη διαμορφωση τῶν δόπιων εἶχεν ἐξαρχῆς ἐνεργὸ συμμετοχὴ καὶ σταθερὴ ἐπιφρονία.

Στὴν ἀνάλυση καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν προσανατολισμῶν καὶ χειρισμῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κρίσιμη ἦταν ἡ ἀναβαθμιση καὶ διεύρυνση τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου καὶ τῶν ἐπιτελικῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς, ὡς σύγχρονης Κεντρικῆς Τραπέζης. Ἡ ἀνανέωση αὐτὴ συνδυάσθηκε μὲ ἐνδυνάμωση τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ ἐρευνητικοῦ προσωπικοῦ στὴ Διεύθυνση Μελετῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὅπου μὲ αὐστηροὺς διαγωνισμούς προσελήφθησαν νέοι ἐπιστήμονες καὶ ἀξιοποιήθηκαν σὲ σύγχρονο ἐπιτελικὸ ἔργο. Ἀναβαθμίσθηκαν δόμως καὶ οἱ ἄλλες ὑπηρεσίες τῆς Τραπέζης, μὲ ἀποστολές καὶ προγράμματα γιὰ ἔρευνα, ἐνημέρωση καὶ μετεκπαλδευση στὶς ἀντιλήψεις, κατευθύνσεις καὶ μεθόδους ἐπιτελικοῦ ἔργου ἀναγνωρισμένων διεθνῶν ὀργανισμῶν. Οἱ πρωτοβουλίες καὶ τὸ ἔργο τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διαμορφώθηκαν σὲ συστηματικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὴν κυβέρνηση, κυρίως ἀλλ’ ὅχι

μόνον, στὸν προγραμματισμὸν καὶ τὴν συνεπῆ ἐφαρμογὴν τῆς δημοσιονομικῆς, νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς, μὲ κυρίαρχες ἐπιδιώξεις τὴν σταθερότητα καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν σὲ ἀντιστοιχία μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν τῆς.

Πρέπει νὰ σημειωθεῖ δὲτη στὴν περίοδο ἑκείνη, ἡ Ἐλλάδα ἐπέτυχε διεθνῶς ἐντυπωσιακές οἰκονομικές ἐπιδόσεις μὲ συστηματικὴ ἐπιδίωξη καὶ τῆς βασικῆς Συμφωνίας του 1961 γιὰ τὴ Σύνδεση τῆς μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα — ποὺ ἀργότερα ἀνεμορφώθη σὲ Εὐρωπαϊκὴ "Ἐνωση μὲ τὴ Συμφωνία του Μάκαστρου". Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπισημανθοῦν τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ Ἀκαθάριστο Ἑγχώριο Προϊὸν μεταξὺ 1955 καὶ 1965 σὲ σταθερὲς τιμές, αὐξήθηκε κατὰ 6.8% τὸ χρόνο στὴν Ἐλλάδα, συγκριτικὰ μὲ 5.2% στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Ἀνὰ ἀπασχολούμενο, τὸ Ἀκαθάριστο Ἑγχώριο Προϊὸν σὲ σταθερὲς τιμές (δηλαδὴ ἡ «παραγωγὴ της τιμῆς»), στὴν 6ετία 1961-66, αὐξήθηκε στὴν Ἐλλάδα μὲ ἑτήσιο ποσοστὸ ἀνόδου 8.7%, ἐκ τῶν διεθνῶς ὑψηλοτέρων, ἔναντι 4.5% στὴν Ευρωπαϊκὴ Κοινότητα. Οἱ ἔξαγωγὲς ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, αὐξήθηκαν σὲ σταθερὲς τιμές, μεταξὺ 1961 καὶ 1966 μὲ μέσο ἑτήσιο ρυθμὸ 13.3% στὴν Ἐλλάδα, ἔναντι 8% στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Ἡ παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας στὴ βιομηχανία κατὰ τὴ δεκαετία 1960, ἔφθασε τὸ ἐντυπωσιακὰ ὑψηλὸ ἑτήσιο ποσοστὸ ἀνόδου 9% στὴν Ἐλλάδα, συγκριτικὰ μὲ 5.3% στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Ἡ πραγματικὴ ἀμοιβὴ ἀνὰ ἀπασχολούμενο σημείωσε μεταξὺ 1961 καὶ 1966 μέση ἑτήσια ἀνόδο 5.9%, συγκριτικὰ μὲ 5% στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Στὴν ἵδια χρονικὴ περίοδο οἱ ἀκαθάριστες ἴδιωτικὲς ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἐκ τὸς κατοικιῶν, σὲ σταθερὲς τιμές, αὐξήθηκαν μὲ ἑτήσιο ρυθμὸ 11.7% στὴν Ἐλλάδα, ποσοστὸ κατὰ πολὺ ὑψηλότερο τοῦ ἀντιστοίχου στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Ὁ δείκτης τιμῶν καταναλωτῆς, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ σύνηθες μέτρο τοῦ Πληθωρισμοῦ, σημείωσε μεταξὺ 1954 (τὸ ἔτος ποὺ ἀκολούθησε τὴν κρίσιμη ὑποτίμηση τῆς δραχμῆς του 1953) καὶ 1971, δηλαδὴ σὲ διάστημα 17 ἑτῶν, ἐτήσιο ρυθμὸ ἀνόδου 2.4% ποὺ εἶναι ἐκ τῶν διεθνῶν καμηλοτέρων. Ἀρνητικὴ ἔξέλιξη στὴν περίοδο ἀπὸ τὰ τέλη τῆς δεκαετίας του 1960, ἀποτέλεσε ἡ ἐπέκταση τοῦ δημόσιου χρέους, ποὺ ἔστιν, ποὺ ἔφθασε τὸ 12% τοῦ Ἀκαθάριστου Ἑγχώριου Προϊόντος. Τὸ ποσοστὸ αὐτὸν ὑπερέβη τὸ 50% τὸ 1985 καὶ τὸ 110% τὸ 1993, μὲ μικρὴ ἀλλ' ἀξιοπρόσεκτη κάμψη τὸ 1997. Ἡ διόγκωση τοῦ δημοσίου χρέους ἀποτέλεσε σοβαρὴ ἀνωμαλία μετὰ τὸ 1980 καὶ ὅ ἀποτελεσματικὸς περιορισμός του, συνιστᾶ κρίσιμη ἐπιδίωξη γιὰ τὴν ἐπανάληψη μιᾶς ἰσχυρῆς οἰκονομικῆς προόδου στὴν Ἐλλάδα.

Ο Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ζολώτας παραιτήθηκε ἀπὸ Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἐλλάδος τὸ 1967, μετὰ τὴν παύση λειτουργίας τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος.

Έπανηλθε το 1974 και στήν έξαετία 1975-81 έπετεύχθησαν έκ νέου θετικά άποτελέσματα για την έπανάληψη μιᾶς ήγιους και ίσχυρης οίκονομικής προόδου.

Ο Καθηγητής κ. Ζολώτας συστηματικά υποστήριξε τήν εύρυτην σημαντική απόφαση συμμετοχής τῆς Ελλάδας στήν Εύρωπαϊκή Κοινότητα, που θεμελιώθηκε με τη Συμφωνία Σύνδεσης τῆς Ελλάδος τοῦ 1961. Σὲ διμιλία του στήν ‘Ολομέλεια τῆς Ακαδημίας Αθηνῶν τήν 13η Απριλίου 1976, παρουσίασε τὰ άποφασιστικὰ πλεονεκτήματα τοῦ προσανατολισμοῦ αὐτοῦ, τόσον γιὰ τήν Ελλάδα, ὃσον καὶ γιὰ τὶς ἄλλες εὐρωπαϊκὲς χῶρες καὶ τοὺς λαούς των. Τόνισε ἐπίσης τήν ἐπιβαλλόμενη ἐνέργῳ ἀξιοποίηση καὶ ἐπιτάχυνση τῆς ὅλης διαδικασίας. Αντίστοιχες ἀπόψεις υποστήριξε ὁ Ακαδημαϊκὸς - Καθηγητής τὴ 2α Ιουνίου 1978 στὸ Ινστιτοῦτο Τραπέζικῶν Ερευνῶν, στήν ἀνάλυσή του μὲ τὸν τίτλο «Ἡ θετικὴ συμβολὴ τῆς Ελλάδας στήν Εύρωπαϊκή Κοινότητα». Σὲ ἄλλη διμιλία του στήν ‘Ολομέλεια τῆς Ακαδημίας τήν 28η Μαρτίου 1991, ἐπεσήμανε τὰ προβλήματα καὶ τὶς προπτικὲς τῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτικῆς ἐνότητας τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν στὸ πλαίσιο τῆς Εύρωπαϊκῆς “Ενωσης, ποὺ εἶχε στὸ μεταξὺ τὸ 1992 συμφωνηθεῖ καὶ καθιερωθεῖ. Ο Ακαδημαϊκὸς τόνισε τήν κρίσιμη ἀλληλεξάρτηση τῶν διαδικασιῶν αὐτῶν καὶ τήν ἀνάγκη προαγωγῆς κυβερνήσεων τῶν χωρῶν μελῶν, συμπειλαμβανομένης βέβαια καὶ τῆς Ελλάδας.

Μεταξὺ τῶν κειμένων ποὺ περιλαμβάνονται στὸν τρίτο τόμο τῶν προσφάτων ‘Αναδημοσιεύσεων τῆς Τραπέζης τῆς Ελλάδος, ὑπάρχουν καὶ ἔξεδικευμένες ἀναλύσεις ἰδιαίτερα στὰ ἀκόλουθα προβλήματα εὐρείας διεθνοῦς σημασίας: Τὰ μέτρα καὶ οἱ θεσμοὶ γιὰ τή θεμελίωση τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς τάξης, ἡ ἔξασφάλιση διεθνοῦς νομισματικῆς σταθερότητας, ἡ ἀνάγκη θεμελίωσης - καθιέρωσης καὶ συνεποῦς ἐφαρμογῆς κανόνων διεθνοῦς νομισματικῆς συμπεριφορᾶς.

Τὸν Ιανουάριο 1960 ὁ Καθηγητής Ζολώτας ὥρισθηκε μέλος τῆς «Ἐπιτροπῆς τῶν Τεσσάρων Σοφῶν», μὲ ἀποστολὴ τήν ἔξέταση καὶ υποβολὴ προτάσεων γιὰ τήν «ἀναμόρφωση τοῦ ἔως τότε Οργανισμοῦ Εύρωπαϊκῆς Οίκονομικῆς Συνεργασίας». Τὰ ἄλλα μέλη ἦταν ὁ πρώην Υψηλούργος Οίκονομικῶν τῆς Αμερικῆς κ. Randolph Burgess, ὁ πρώην Υψηλούργος τῶν Εξωτερικῶν τῆς Αγγλίας Sir Paul - Gore Buth καὶ ὁ Bernard Clappier, Διοικητής τῆς Τραπέζης τῆς Γαλλίας. “Οπως εἶναι γνωστό, ἡ εἰσήγηση καὶ ἀπόφαση τῆς Επιτροπῆς ἐκείνης, ὁδήγησαν στήν 16ρυση τοῦ «Οργανισμοῦ Οίκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ανάπτυξης», γνωστοῦ ὡς ΟΟΣΑ, μὲ εὐρύτερες ἀρμοδιότητες καὶ κύριο ἔργο τὸ συντονισμὸν καὶ τήν ἐνίσχυση τῶν διαδικασιῶν καὶ συνεργασιῶν γιὰ τήν ἀνάπτυξη τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ τῶν κρατῶν τους — ἀποστολὴ τῆς ὁποίας ἡ πραγματοποίηση ἀποτέλεσε ἀπὸ χρόνια σταθερὴ πρόταση καὶ ἐπιδίωξη τοῦ Καθηγητῆ Ζολώτα — μὲ ἀναλυτικὲς υποδείξεις ὡς πρὸς τοὺς σκοπούς καὶ τὶς μεθόδους λειτουργίας τοῦ νέου Οργανισμοῦ.

‘Από τις πρωτοβουλίες και προτάσεις του ώς έκπροσώπου της ‘Ελλάδας στὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο καὶ τὴ Διεθνῆ Τράπεζα, προέκυψε τὸ βιβλίο του μὲ τὸν τίτλο «International Monetary Issues and Development Policies», ποὺ σχολιάσθηκε πολὺ θετικὰ ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τοῦ ‘Ομοσπονδιακοῦ ‘Αποθεματικοῦ Συμβουλίου τῶν ‘Ηνωμένων Πολιτειῶν κ. Paul Volcker. ’Απὸ τὸ 1986 ὁ Καθηγητὴς Ζολώτας ὑπηρέτησε ὡς Μέλος τῆς ‘Επιτροπῆς γιὰ τὴ Νομισματικὴ ‘Ενωση τῆς Εὐρώπης, μὲ τὴ Συμπροεδρία τῶν κ.κ. V. Giscard d’Estaing καὶ Helmut Schmidt.

Μεταξὺ τῶν παρεμβάσεων τοῦ Καθηγητῆς Ζολώτα στὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο, ἐντυπωσιακὲς ὑπῆρξαν καὶ παραμένουν — ὅταν ἐπανέρχονται στὴ μνήμη τῶν ὅσων τὶς ἄκουσαν ἢ ἐπληροφορήθηκαν — οἱ δύο σύντομες ὁμιλίες του μὲ λέξεις εὐρύτατα καθιερωμένες στὰ ἀγγλικὰ ἢ καὶ ἄλλες ξένες γλῶσσες, ποὺ ὅμως ἔξ ὀλοκλήρου προέρχονται ἀπὸ τὰ ἑλληνικά. ‘Η ἀκρίβεια καὶ δεξιοτεχνία στὴν παρουσίαση, καθὼς καὶ τὸ μήνυμα ποὺ μετέφεραν οἱ διμιλίες ἐκεῖνες, προκάλεσαν εὐρύτατη ἐντύπωση στὴν πολυπληθῆ συνέλευση τῶν διεθνῶν ἐκπροσώπων. Διαβάζω τὶς δύο πρῶτες παραγγράφους καὶ ὑ πενθυμία τὴν προέλευσην τῶν λέξεων ἀπὸ τὰ ἑλληνικά. Τὸ κείμενο δημοσιεύθηκε στὴν πρώτη σελίδα τῆς μεγάλης ἐφημερίδας «New York Times».

«I eulogize the archons of the Panethnic Numismatic Thesaurus and the Oecumenical Trapeza for the orthodoxy of their axioms, methods and policies, although there is an episode of cacophony of the Trapeza with Hellas» — ἡ ἀναφορὰ γίνεται στὴ λέξη Greece, ποὺ δὲν ἔχει ἑλληνικὲς ρίζες.

«With enthusiasm we dialogue and synagonize at the synods of our didymous Organizations in which polymorphous economic ideas and dogmes are analyzed and synthetized». — Τὸ κείμενο συνεχίζεται καὶ ὀλοκληρώνεται μὲ ἄλλες τρεῖς παραγγράφους — πάντοτε μὲ λέξεις καὶ ἐκφράσεις συγκροτημένες ἀπὸ ἑλληνικὲς λέξεις.

Κριτήριο καὶ κατεύθυνση στὴν ἐκπλήρωση τῶν καθηκόντων καὶ πρωτοβουλιῶν τοῦ ‘Ακαδημαϊκοῦ Ζολώτα, ἀποτέλεσαν σταθερὰ καὶ ἀποκλειστικὰ ἢ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια καὶ ἀκρίβεια σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν προαγωγὴ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, ἡ ἀνανέωση τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ γενικώτερου στοχασμοῦ μὲ προώθηση ὑπεύθυνων σύγχρονων πρωτοβουλιῶν. ’Απὸ τὴ σταθερή, ὑπεύθυνη καὶ γόνιμη αὐτὴ προσήλωση οὐδέποτε ἀπομακρύνθηκε ὁ ‘Ακαδημαϊκὸς κύριος Ζολώτας.

Εὔχαριστῷ.